

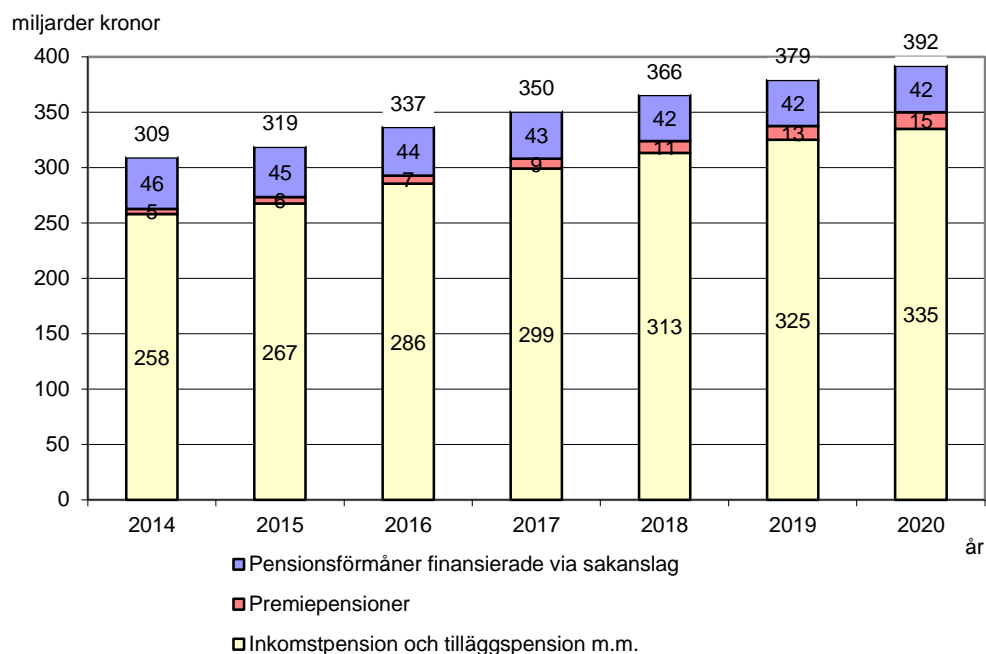
**Anslagsbelastning och prognos för anslag inom
Pensionsmyndighetens ansvarsområde
budgetåren 2015–2020**

Innehåll

Sammanfattning och inledning	3
Prognoser för inkomstindex och balanstal.....	8
Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom.....	
1:1 Garantipension till ålderspension	15
1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	17
1:3 Bostadstillägg till pensionärer	19
1:4 Äldreförsörjningsstöd	21
2:1 Pensionsmyndigheten	24
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn.....	
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	29
1:7 Pensionsrätt för barnår.....	33
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget.....	35
Bilaga 1	Sammanfattande tabell över anslagsuppföljningen
Bilaga 2	Utgifter inom Pensionsmyndighetens ansvarsområde
Bilaga 3	Månadsfördelade prognoser för 2015 och 2016

Sammanfattning

Pensionsmyndigheten har i uppdrag att redovisa utgiftsprognoser för förmåner inom dess ansvarsområde. I diagrammet nedan redovisas utgiftsutvecklingen från 2014-2020.



De totala utgifterna förväntas öka under prognosperioden, från 309 miljarder kronor år 2014 till 392 miljarder kronor år 2020. Utgifterna ökar som en följd av fler ålderspensionärer och att pensionerna ökar nominellt. Antalet ålderspensionärer beräknas öka från 2,1 miljoner år 2014 till 2,3 miljoner år 2020.

Från de antaganden som gjorts avseende balansindex beräknas följande förändringar för inkomstpensionerna (och tilläggs pensionerna efter 65 år):

Förändring av inkomstpensioner, procent

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Juli-prognos	+0,9	+4,2	+2,7	+2,6	+1,4	
Oktober-prognos	+0,9	+4,2	+2,5	+2,5	+1,7	+1,1

Inkomstpensionen prognostiseras att öka nominellt för varje år under prognosperioden. Prognosen för inkomstindex är i stort sett oförändrad för åren efter 2016. Enligt prognosen stängs balanseringen av år 2019. I föregående prognos beräknades att balanseringen stängdes av 2018. Prognosen för AP-fondernas fondkapital har sänkts beroende på att beräkningsantagandet för aktiekursernas utveckling för 2015 och 2016 har sänkts. Detta leder till en något längre balanseringsperiod enligt prognosen. Skillnaden mellan balansindex och inkomstindex för 2018 beräknas dock bli marginell, så det är osäkert om balanseringsperioden kommer att upphöra 2018 eller 2019.

När balanseringen stängs av används inkomstindex istället för balansindex. Indexeringen beräknas bli något lägre för 2017 och 2018 beroende på att prognosen för balansindex har sänkts något. Indexeringen beräknas däremot bli något högre 2019 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning på grund av att det beräknas bli positiv balansering detta år. Se vidare avsnittet Prognoser för inkomstindex och balanstal.

Prisbasbeloppet som bland annat påverkar garantipensionen minskar år 2016. Därmed kommer inkomstpensionen och garantipensionen att utvecklas åt olika håll detta år, plus 4,2 jämfört med minus 0,4 procent.

Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får bostadstillägg eller garantipension. Långsiktigt minskar därför antalet ålderspensionärer som får bostadstillägg eller garantipension, givet oförändrade regler. Sänkningen av inkomstpensionen vissa år, till exempel 2014, kan dock medföra kortsiktigt att antalet med bostadstillägg eller garantipension ökar något.

Tilläggsanslag

För ett anslag, *Bostadstillägg till pensionärer*, har vi tidigare begärt tilläggsanslag för 2015. Ett tilläggsanslag har också beviljats enligt höständringsbudgeten för 2015. Därmed kommer inte anslagskrediten att överskridas för något anslag år 2015 enligt beräkningen (se bilaga 1).

De viktigaste förändringarna jämfört med föregående anslagsuppföljning

För anslaget *Bostadstillägg till pensionärer* har utgiftsprognosen sänkts beroende på att medelbeloppet beräknas bli lägre jämfört med föregående prognos.

För anslaget *Barnpensioner och efterlevandestöd* har utgiftsprognosen sänkts för 2015 och 2016 men höjts kraftigt från och med 2017. Prognoshöjningen på sikt beror främst på den stora invandringen av ensamkommande flyktingbarn som har höjt utgiftsprognosen för efterlevandestöd.

Prognosändringarna för övriga anslag kan betraktas som relativt små bortsett från de förändringar som orsakas av ändrade prognoser för inkomstindex, balansindex och prisbasbeloppet.

Administrationskostnader

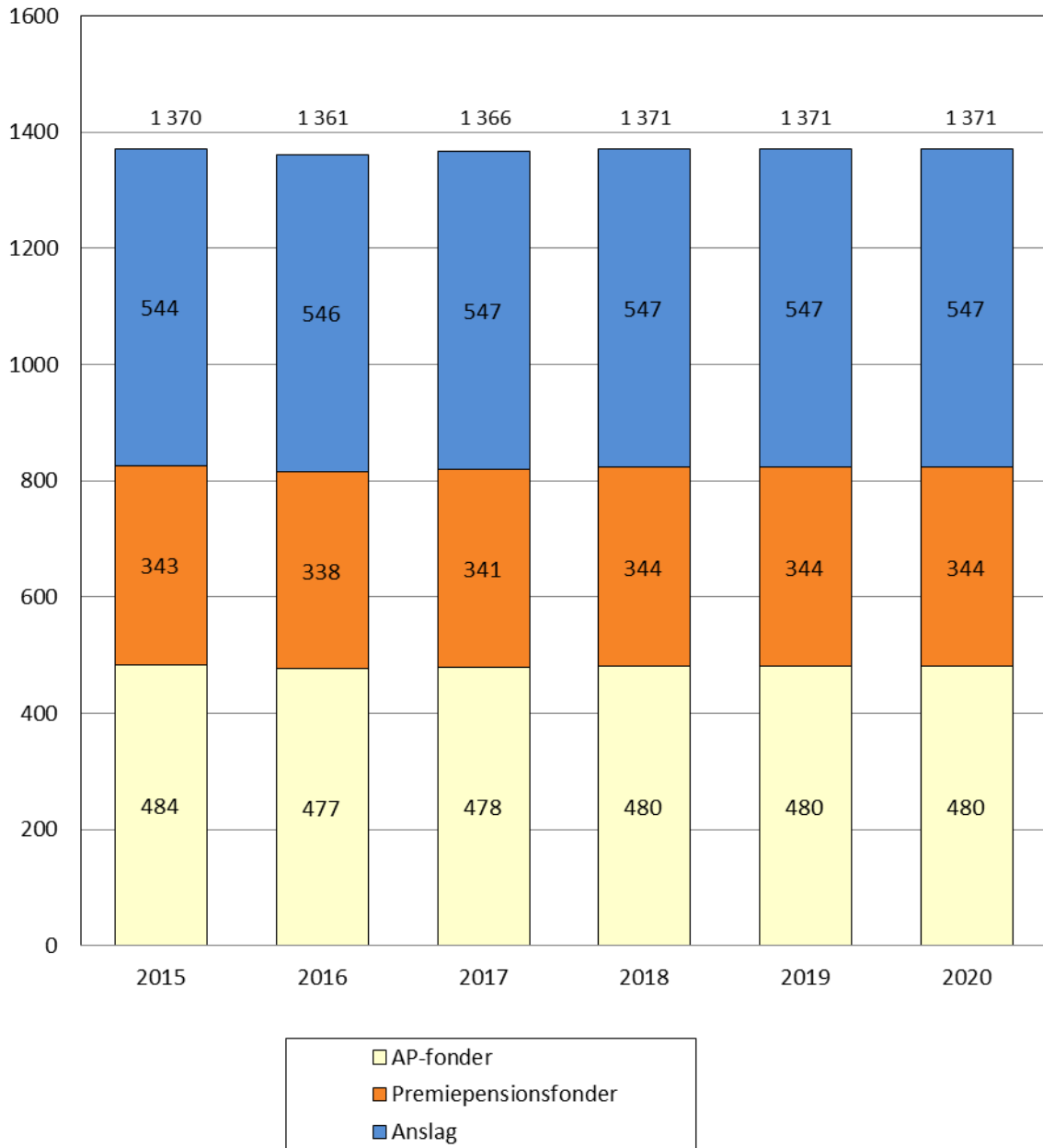
Prognosen för de administrationskostnader som belastar anslaget 2015 är oförändrad jämfört med den prognos som lämnades i juli.

De totala administrationskostnaderna år 2020 beräknas till 1 511 miljoner kronor med prisuppräknning inkluderad, vilket är i linje med tidigare lämnade prognoser. I 2015-års priser beräknas totalnivån för administrationskostnaderna ligga relativt fast över tiden.

Utvecklingstakten medför att kostnaderna för avskrivningar successivt ökar under perioden. Budgetmässigt motverkar vi detta med minskad andel konsulter inom it samt sänkta kostnader i samarbetet med Försäkringskassan. Sammantaget ger dessa förändringar en jämn kostnadsnivå över åren.

Diagrammet som följer visar administrationskostnaderna i fasta priser åren 2015-2020.

Miljoner kroner



Inledning

Enligt regleringsbrev för budgetåret 2015 ska Pensionsmyndigheten senast den 26 oktober 2015 redovisa utgiftsprognoser för 2015 – 2019. Utgiftsprognoserna ska redovisas i Hermes. Prognoserna ska lämnas i löpande priser. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till statsbudgeten. De antaganden som ligger till grund för prognoserna ska redovisas.

Denna rapport är svar på regeringsuppdraget och redovisas genom inrapportering i Hermes.

Uppdrag

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2015 ska följande redovisas:

- belastning på samtliga anslag och anslagsposter redovisat totalt samt fördelat per månad
- prognoser för 2015 för samtliga anslag och anslagsposter samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget, redovisat totalt samt fördelat per månad
- beräkningar av samtliga anslagsnivåer och anslagsposter samt utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2016 – 2019
- prognoser för balanstalet för 2016 – 2019
- prognoser för inkomstindex för 2016 – 2019
- förklaring till och analys av utfall i samband med förändringar i prognoser,
- beskrivningar av eventuella förändringar av prognosmodeller,
- prognosen för ackumulerad skuld till Riksgäldskontoret avseende räntekontokredit enligt 7 kap 4 § budgetlagen (2011:203) och hur skulden belastar anslag, respektive AP-fonderna och premiepensionssystemet samt
- användningen av den särskilda krediten enligt 7 kap 6 § budgetlagen (2011:203).

I denna rapport redovisas prognoser för åren 2015 – 2020 för anslag inom Pensionsmyndighetens ansvarsområde inom utgiftsområdena 11 och 12 samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. I respektive avsnitt redovisas även en jämförelse med närmast föregående prognos. Vi redovisar således prognoser även för 2020 eftersom det finns önskemål om detta från Ekonomistyrningsverket.

En sammanfattande tabell för 2015 och 2016 över anslagsuppföljningen inkluderande jämförelse med statens budget redovisas i bilaga 1. Utvecklingen av antal för-
månstagare och av olika medelbelopp m.m. redovisas i bilaga 2. Månadsfördelade prognoser för 2015 och 2016 redovisas i bilaga 3.

Prognoserna för inkomstindex och balanstal redovisas i ett eget avsnitt.

Redovisningen av ackumulerad skuld till Riksgäldskontoret avseende räntekontokredit samt användningen av den särskilda krediten redovisas i avsnitt 11.2:1 Pensionsmyndigheten.

Prognosunderlag

Vi använder det mest aktuella dataunderlag som finns tillgängligt. Det innebär att statistik för oktober men det ekonomiska månadsutfallet till och med september 2015 har kunnat användas som underlag i prognosen.

Vid prognoserna tas normalt hänsyn till föreslagna regeländringar i lagda propositioner med lagförslag. Däremot tas oftast inte hänsyn till av regeringen aviserade regeländringar för vilka lagförslag saknas eftersom detaljerat underlag för beräkningar inte finns. Vi har således beaktat de förslag om ändrade beräkningsregler som finns i regeringens proposition 2014/15:125 men inte de förslag om nya regler för AP-fonderna som finns i departementspromemorian 2015:34.

Till beräkningarna har SCB:s befolkningsprognos från 19 maj 2015 använts. Vid prognosen för efterlevandestöd har vi beaktat den prognos från Migrationsverket som kom den 22 oktober 2015. Vad gäller invandring har vi för äldreförsörjningsstöd beaktat Migrationsverkets prognos från juli 2015, emellertid med vissa modifieringar baserat på statistik för de senaste månaderna. För äldreförsörjningsstöd har migrationen inte så stor effekt på kort sikt.

Från Konjunkturinstitutet har hämtats in uppgifter med prognoser för löneutveckling och prisbasbelopp med mera. Dessa antaganden har legat till grund för eller fungerat som antaganden vid prognosberäkningarna. Den antagandebild som använts redovisas i bilaga 2.

Kontaktpersoner

Anslag	Kontaktperson
Prognoser för inkomstindex och balanstal	Stefan Granbom, Hans Karlsson
11.1:1 Garantipension till ålderspension	Stefan Granbom
11.1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	Hans Karlsson
11.1:3 Bostadstillägg till pensionärer	Stefan Granbom
11.1:4 Äldreförsörjningsstöd	Stefan Granbom
11.2:1 Pensionsmyndigheten	Johan Söderberg
12.1:5 Barnpensioner och efterlevandestöd	Hans Karlsson
12.1:7 Pensionsrätt för barnår	Nils Holmgren, Stefan Granbom
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	Hans Karlsson

Samtliga kan nås på telefon 0771-771 771

Prognoser för inkomstindex och balanstal

Enligt regleringsbrevet för Pensionsmyndigheten ska prognoser lämnas för balanstalet och inkomstindex för 2016 – 2019. Vi gör prognoser även för 2020 i denna anslagsuppföljning.

Inkomstindex för ett år baseras på de senaste tre årens genomsnittliga realinkomstutveckling samt förändringen av konsumentprisindex mellan juni året innan och juni två år innan. Pensionsgrundande inkomster (PGI) som överstiger 0,423 prisbasbelopp ingår för individer som är mellan 16-64 års ålder.

Inkomstindex för åren 2016-2020 är beräknat utifrån Konjunkturinstitutets prognoser för konsumentprisindex och summa PGI. Pensionsmyndigheten har för dessa år gjort en prognos för antal med PGI som baseras på Konjunkturinstitutets prognos för sysselsättning samt SCB:s befolkningsprognos. Pensionsmyndigheten har därefter färdigställt prognosen för inkomstindex för åren 2016-2020. Den antagandebild som använts till prognoserna finns i bilaga 2.

Inkomstindex år 2013 var 154,84 och år 2014 var inkomstindex 155,61, en ökning med 0,5 procent. Inkomstindex för år 2015 är 158,91, en ökning med 2,1 procent jämfört med år 2014. Inkomstindex för år 2016 är fastställt till 162,14 vilket är en ökning med 2,0 procent jämfört med år 2015. Pensionsmyndighetens prognos för inkomstindex redovisas nedan.

Prognos PGI

	Utfall				Prognos					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Summa PGI (miljarder kronor)	1346	1398	1444	1481	1532	1594	1671	1747	1818	1880
Procentuell utveckling	3,1	3,9	3,3	2,6	3,4	4,0	4,8	4,6	4,1	3,4
Antal med PGI (tusental)	5024	5068	5091	5112	5162	5212	5274	5344	5398	5435
Förändring (tusental)	+32	+44	+24	+21	+50	+50	+62	+70	+54	+37
Snittinkomst (tusental kronor)	268	276	284	290	297	306	317	327	337	346
Procentuell utveckling	2,5	3,0	2,8	2,1	2,4	3,0	3,6	3,2	3,0	2,7

Utvecklingen av antalet personer i åldern 16-24 som arbetar och som når över inkomsten på 0,423 prisbasbelopp per år har relativt stor betydelse för antalet med pensionsgrundande inkomst eftersom antalet med pensionsgrundande inkomst för dem som är äldre inte förändras så mycket år från år. Under lågkonjunkturen 2009 sjönk antalet med pensionsgrundande inkomst mellan 16-24 år relativt kraftigt. En viss

2015-10-26

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

återgång skedde under 2010 och 2011. År 2011 skedde den största antalsökningen i åldersgruppen 16-24 år. Antalet i den gruppen ökade med 38 000. Individer i denna åldersgrupp har i regel låga inkomster.

Antalet med PGI beräknas öka under prognosperioden. Konjunkturinstitutet prognostiserar att sysselsättningen ökar och SCB prognostiserar att befolkningen ökar relativt kraftigt. Antalet med PGI är dock relativt svårt att prognostisera eftersom det är många personer som har inkomster omkring tröskeln på 0,423 prisbasbelopp.

Summa PGI styrs främst av lönesummeutvecklingen men till viss del även av prisbasbeloppets utveckling eftersom prisbasbeloppet påverkar många socialförsäkringar m.m.

Jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning är prognosen för inkomstindex marginellt förändrad.

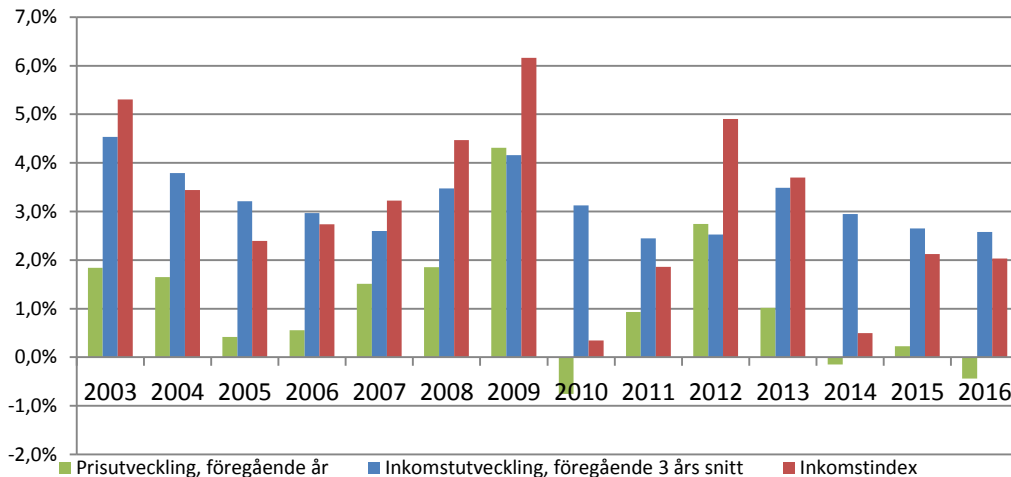
Från och med år 2017 är inkomstindex beräknat enligt de nya reglerna som finns i propositionen (2014/15:125) ”En jämnare och mer aktuell utveckling av inkomstpensionerna”.

Prognos inkomstindex och dess delar

	Fastställda inkomstindex						Prognos			
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Real inkomst- utveckling, tre års snitt	1,0	1,5	1,9	1,7	2,3	2,7				
Prisförändring, juni t- 1 – juni t-2	0,9	2,7	1,0	-0,1	0,2	-0,4				
Korrigerig av tidigare prognoser	-0,0	0,5	0,7	-1,1	-0,4	-0,2				
Förändring av inkomstindex	1,9	4,9	3,7	0,5	2,1	2,0	3,6	3,2	3,0	2,7
Inkomstindex, ny prognos	142,34	149,32	154,84	155,61	158,91	162,14	167,99	173,35	178,59	183,45
Inkomstindex, föregående prognos							168,01	173,36	178,58	

Utvecklingen av inkomstindex för ett enskilt år påverkas dels av inkomstutvecklingen men även av prisutvecklingen (gäller före regeländringen 2017). Inkomstindex har därför en annan utvecklingstakt jämfört med inkomstutvecklingen. För ett enskilt år har prisutvecklingen relativt stor betydelse jämfört med inkomstutvecklingen (se diagram nedan).

Inkomst- och prisutveckling i förhållande till utvecklingen av inkomstindex



Beräkningen av *balanstalet* baseras på samma antaganden som utgiftsprognoserna. Balanstalet består av tre komponenter, avgiftstillgång, AP-fonderna (treårigt medelvärde) samt pensionsskuld. Enligt regeringens proposition 2014/15:125 kommer det också att finnas ett dämpat balanstal från och med 2017. Också flera andra regeländringar föreslås i propositionen.

Ett antagande har gjorts för utvecklingen av aktiekurserna i Sverige och övriga länder som AP-fonden har medel placerade i, främst USA och EU-länder. Det är nödvändigt att göra ett sådant antagande för att kunna beräkna AP-fondens ställning och därmed balanstalet. Vid beräkningen antas att aktier ger en överavkastning i förhållande till korta räntor på 3,5 procent, inklusive utdelningar. Efter avdrag för utdelningar innebär det att aktiekurserna under ett år beräknas att stiga med cirka en procent mer än vad som motsvarar korta räntor. Under ett innevarande år beaktas kursutvecklingen hittills under året medan den beskrivna schablonmetoden tillämpas för resten av året, med hänsyn till antalet månader som återstår av året. Avkastningsantagandet är behäftat med mycket stor osäkerhet och bör inte betraktas som en ”prognos”. Även två alternativa antaganden har gjorts för kursutvecklingen för att illustrera hur detta antagande påverkar balanstalsprognosen.

År 2014 steg aktiekurserna (exklusive valutakursvinster och utdelningar) med ungefär 11 procent. Detta är ett genomsnitt för Sverige, USA och andra länder som AP-fonderna har medel placerade i. För år 2015 antas i huvudalternativet att aktiekurserna *minskar* med fem procent. För 2016 antas att aktiekurserna i stort sett är oförändrade, för 2017 antas att de ökar med en procent och för 2018 att de ökar med två procent. Detta alternativ har legat till grund för beräkningen av balansindex och därmed också utgiftsprognoserna för inkomstgrundad ålderspension, garantipension, änkepension och BTP. De övriga två alternativen ska ses som en känslighetsanalys om hur balanstalet påverkas av antagandet om aktiekursernas utveckling. I det optimistiska alternativet har antagandet höjts med tio procentenheter för varje år jämfört med huvudalternativet och i det pessimistiska alternativet har det sänkts lika mycket.

Den tabell som följer redovisar de antaganden som gjorts för kursutvecklingen 2015 – 2018, balanstalet för 2015 och 2016 samt en prognos för balanstalet (och dämpade balanstal) 2017 – 2020. Något antagande om kursutvecklingen 2019 och 2020 behöver inte göras eftersom balanstalet för 2020 baseras på utfallet 2018. I tabellen redovisas också balansindex för 2015 och 2016 samt en prognos för balansindex för 2017 – 2020. För 2019 – 2020 redovisas inkomstindex i tabellen eftersom vi beräknar att det inte kommer att finnas något separat balansindex dessa år.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aktiekursernas utveckling, %						
Huvudalternativ	-5,0	0,0	+1,0	+2,0		
Optimistiskt alternativ	+5,0	+10,0	+11,0	+12,0		
Pessimistiskt alternativ	-15,0	-10,0	-9,0	-8,0		
Balanstalet, utfall och prognos						
Huvudalternativ	1,0040	1,0375	1,0143	1,0285	1,0200	1,0173
Optimistiskt alternativ	1,0040	1,0375	1,0232	1,0435	1,0418	1,0495
Pessimistiskt alternativ	1,0040	1,0375	1,0051	1,0139	1,0037	0,9985
Dämpat balanstal, prognos						
Huvudalternativ			1,0048	1,0095	1,0067	1,0058
Optimistiskt alternativ			1,0077	1,0145	1,0139	1,0165
Pessimistiskt alternativ			1,0017	1,0046	1,0012	0,9995
Balansindex, huvudalternativ	150,55	159,37	165,91	172,83	178,59	183,45

Balanstalet för 2016 blir 1,0375. Även för åren 2017 – 2020 beräknas balanstalet och därmed också det dämpade balanstalet bli högre än 1,0 i två av alternativen. I det pessimistiska alternativet beräknas däremot balanstalet och det dämpade balanstalet bli lägre än 1,0 år 2020.

I den proposition som nämndes tidigare föreslås flera regeländringar. Dessa förslag har beaktats vid beräkningen och beaktades också i föregående anslagsuppföljning. De nya reglerna påverkar balanstalet och balansindex från och med 2017.

- Inkomstindex beräknas på ett nytt sätt. Detta påverkar även balansindex.
- En dämpningsfaktor införs vid beräkning av balansindex. Detta innebär att bara en tredjedel av balanstalets avvikelse från 1,0 påverkar balansindex.
- Omsättningstiden beräknas på ett nytt sätt.
- Pensionskulden för aktiva och pensionärer ska beräknas på ett nytt sätt.
- Utjämningsformler har tagits bort vid beräkning av omsättningstid, avgifts-tillgång och AP-fonden.

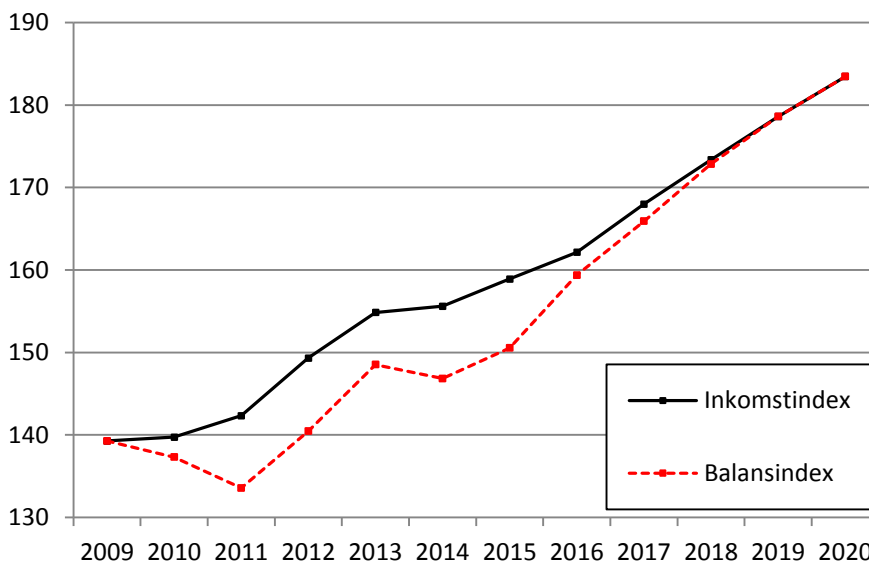
Dessa regeländringar beräknas sammantaget ha en minskande effekt på balanstalet och balansindex under prognosperioden.

De år då balanstalet (och det dämpade balanstalet) blir högre än 1,0 räknas inkomstpensionerna upp med mer än vad som motsvarar den vanliga följsamhetsindexeringen såvida inte balanseringsperioden har upphört. Detta gäller för 2015 och beräknas

också gälla för perioden 2016 – 2018. Det beräknas att balanseringsperioden upphör 2019. Då kommer inkomstpensionerna att indexeras med inkomstindex enligt beräkningen. Formellt kommer det inte att finnas något balansindex för 2019 och 2020. I tabellen ovan anges inkomstindex för de åren. I det optimistiska alternativet upphör balanseringsperioden 2018. I det pessimistiska alternativet har balanseringsperioden ännu inte upphört 2020 enligt beräkningen.

Diagrammet som följer visar utvecklingen och prognoser för inkomstindex och balansindex (huvudalternativet). Som framgår av diagrammet beräknas att balanseringsperioden upphör 2019 men skillnaden mellan balansindex och inkomstindex för 2018 beräknas vara marginell. Det krävs bara små justeringar av prognosantagandena för att balanseringsperioden ska upphöra 2018 istället för 2019.

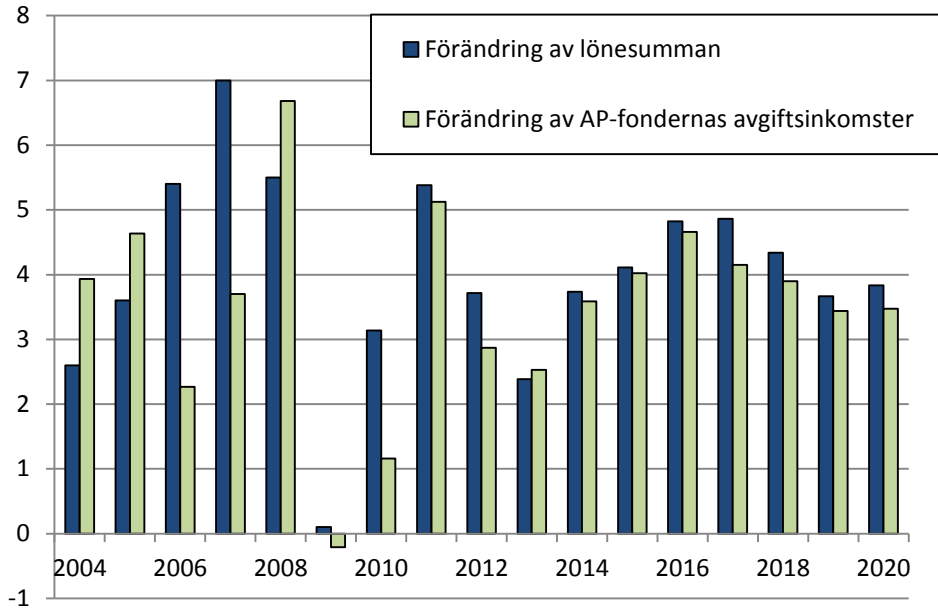
Inkomstindex och balansindex 2009 – 2020



Jämfört med föregående anslagsuppföljning har prognosen för balanstalet sänkts för 2017 – 2019. Prognosen för avgiftstillgången och pensionsskulden har sänkts marginellt. Prognosen för AP-fondernas fondkapital har sänkts beroende på att beräkningsantagandet för aktiekursernas utveckling för 2015 och 2016 har sänkts.

Tillgångarna består till största delen av avgiftstillgången. Avgiftstillgångens utveckling styrs av AP-fondernas avgiftsinkomster, omsättningstiden och även vissa utjämningsregler som vi dock antar kommer att tas bort från och med 2017. AP-fondernas avgiftsinkomster består av en arbetsgivaravgift och egenavgift samt en allmän pensionsavgift och en statlig ålderspensionsavgift. Arbetsgivaravgiften och den allmänna pensionsavgiften påverkas av lönesummans utveckling. Egenavgiften kan ha en annan utvecklingstakt men den avgiften utgör bara några procent av AP-fondernas avgiftsinkomster. Den statliga ålderspensionsavgiften utgör för närvarande knappt tio procent av AP-fondernas avgiftsinkomster. Den påverkas till exempel av utvecklingen inom sjuk- och arbetslöshetsförsäkringarna. Den statliga ålderspensionsavgiften har ofta haft en låg men ojämn utvecklingstakt. AP-fondernas avgiftsinkomster har därför ökat i långsammare takt än lönesumman för de flesta åren. Det beräknas också gälla för alla prognosår. En jämförelse mellan lönesummans utveckling och AP-fondernas avgiftsinkomster redovisas i diagrammet som följer.

Förändring av lönesumman respektive AP-fondernas avgiftsinkomster jämfört med året innan, procent



Tabellen som följer visar de komponenter som ingår i balanstalet och en jämförelse med föregående prognos. Beloppen anges i miljoner kronor.

		Avgifts-tillgång	AP-fonderna ¹	Summa tillgångar	Pensions-skuld	Balanstal	Dämpat balanstal
2016	<i>Utfall</i>	7 380 199	1 066 665	8 446 864	8 141 277	1,0375	
2017	<i>Ny prognos</i>	7 462 527	1 173 397	8 635 924	8 514 310	1,0143	1,0048
	<i>Föregående prognos</i>	7 468 221	1 223 388	8 691 609	8 514 248	1,0208	1,0069
2018	<i>Ny prognos</i>	7 800 129	1 160 710	8 960 839	8 712 463	1,0285	1,0095
	<i>Föregående prognos</i>	7 817 231	1 217 409	9 034 640	8 726 512	1,0353	1,0118
2019	<i>Ny prognos</i>	8 119 581	1 148 858	9 268 439	9 086 933	1,0200	1,0067
	<i>Föregående prognos</i>	8 142 070	1 207 200	9 349 270	9 114 382	1,0258	1,0086
2020	<i>Ny prognos</i>	8 431 671	1 142 041	9 573 712	9 410 528	1,0173	1,0058

¹För 2016 medelvärde för tre år. Från och med 2017 AP-fondernas marknadsvärde 31/12.

Följsamhetsindexering m.m.

Alla inkomstpensioner samt tilläggspensioner efter 65 års ålder är följsamhetsindexerade. Detta innebär att pensionerna räknas om vid varje årsskifte med förändringen av inkomstindex efter ett avdrag på 1,6 procentenheter. Om balanseringen är aktiverad används ett så kallat balansindex i stället för inkomstindex.

År 2014 räknades tilläggspensioner över 65 år samt inkomstpensioner ned med 2,7 procent men i år har de blivit uppräknade med 0,9 procent. Även för åren 2016 – 2020 beräknas de bli uppräknade nominellt. Genom att räkna bort effekten av förändringen av prisbasbeloppet kan ”real” förändring av inkomstpensionerna beräknas. Inkomstpensionerna beräknas öka reallt till och med 2018 men minska något 2019 och 2020.

Tabellen nedan visar effekten av följsamhetsindexeringen 2015 – 2020 enligt huvudalternativet ovan. Förändringen för inkomstpension gäller också tilläggs pension över 65 år.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Förändring av inkomstindex, %	+2,1	+2,0	+3,6	+3,2	+3,0	+2,7
Balanseringseffekt	+0,4	+3,7	+0,5	+0,9	+0,3	0,0
Förändring av balansindex, %	+2,5	+5,9	+4,1	+4,2	+3,3	+2,7
Nominell förändring av inkomstpensionerna, %	+0,9	+4,2	+2,5	+2,5	+1,7	+1,1
”Real” förändring av inkomstpensionerna, %	+0,7	+4,7	+1,3	+0,3	-1,3	-2,0

Balansindex är lägre än inkomstindex på grund av de negativa balanseringarna 2010, 2011 och 2014. Balanseringseffekten blev positiv åren 2012, 2013 och 2015. Detta gäller även för år 2016 och beräknas också ske 2017 – 2019. Enligt beräkningarna kommer indexeringen att återställas 2019. Då blir balansindex lika med inkomstindex, dvs. formellt kommer det inte att finnas något balansindex detta år. Därmed blir balanseringseffekten detta år +0,3 procent trots att det dämpade balanstalet beräknas bli 1,0067. Även år 2020 beräknas balanstalet och därmed också det dämpade balanstalet bli större än 1,0 vilket innebär att det inte blir någon balansering detta år enligt beräkningen.

Sänkningen av den inkomstgrundade pensionen 2010 – 2011 och 2014 höjde garantipensionen för dem som hade både inkomstgrundad pension och garantipension. När inkomstpensionen sänks tillkommer det även en del nya ”garantipensionärer” som hamnar under brytpunkten för garantipension. De får dock låga belopp i garantipension. Balanseringen har därför en höjande effekt på utgifterna för garantipension och även BTP. Vissa änkepensioner påverkas också av balanseringen.

Prisbasbeloppet beräknas öka under perioden 2017 – 2020 efter att ha varit nästan oförändrat under några år. Höjda prisbasbelopp har en höjande effekt på utgiftsnivån för garantipension till ålderspension, garantipensioner till efterlevandepension, äldre-försörjningsstöd, efterlevandestöd samt tilläggs pension före 65 års ålder. Inkomstindex beräknas också öka. Det påverkar inkomstgrundade efterlevandepensioner inklusive barnpensioner. Höjningen av inkomstindex höjer också pensionsrätten för barnår.

Tabellen nedan visar de fyra viktigaste indexen inom pensionssystemet för åren 2014 – 2020. De tre förstnämnda är prognostiserade av Pensionsmyndigheten medan prisbasbeloppet är prognostiserat av Konjunkturinstitutet. Indexen redovisas också i bilaga 2. Åren 2019 – 2020 kommer det formellt inte att finnas något balansindex enligt beräkningen men man kan uttrycka det så att balansindex är lika med inkomstindex dessa år.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Inkomstindex	155,61	158,91	162,14	167,99	173,35	178,59	183,45
Balansindex	146,84	150,55	159,37	165,91	172,83	178,59	183,45
Inkomstbasbeloppet	56 900	58 100	59 300	61 400	63 400	65 300	67 100
Prisbasbeloppet	44 400	44 500	44 300	44 800	45 800	47 200	48 700

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

1:1 Garantipension till ålderspension

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2015	2016	2017	2018	2019	2020
15 749 300	14 368 700	13 266 200	12 841 900	12 881 600	13 266 400

Analys

Antalet ålderspensioner beräknas öka under åren 2015–2020 eftersom stora födelseårgångar då fyller 65 år. Nya ålderspensionärer har inkomstgrundad pension i betydligt större utsträckning än äldre ålderspensionärer. De nya ålderspensionärerna har också högre genomsnittlig inkomstgrundad pension än vad äldre pensionärer har. Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får garantipension. Detta medför att antalet garantipensioner som tillkommer under ett år är färre än antalet som upphör genom dödsfall. Antalet garantipensioner minskar därmed på lång sikt.

Balanseringen inom inkomstpensionssystemet har en höjande effekt på utgifterna för garantipension, se tidigare avsnitt om prognoser för inkomstindex och balanstal. Prisbasbeloppet beräknas öka under de flesta åren 2015-2020. Det har en höjande effekt på utgiftsnivån.

Ungefär 772 000 ålderspensionärer beräknas ha garantipension vid mitten av år 2015. År 2014 var det 786 000 ålderspensionärer med garantipension. Minskningen av antalet mellan 2014 och 2015 beror bland annat på att inkomstpensionen räknades upp med 0,9 procent år 2015 medan prisbasbeloppet bara ökade med 0,2 procent. Många personer blir av med garantipension när inkomstpensionen ökar. Antalet ålderspensionärer med garantipension beräknas att minska ytterligare till 724 000 år 2016 på grund av högre indexeringstakt för inkomstpensionen. Antalet garantipensioner beräknas därefter minska till 668 000 år 2020.

Genomsnittligt garantipensionsbelopp beräknas sjunka till 2016 för att därefter plana ut. Minskningen beror på att nytillkommande pensionärer har lägre garantipension i genomsnitt än vad de som avlider har. Utplaningen under slutet av prognosperioden beror på att prisbasbeloppet beräknas öka från och med 2017 efter att ha varit nästan oförändrat under flera år dessförinnan.

2015-10-26

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2015.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	15 745 300	14 343 700	13 268 300	12 834 900	12 962 700
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomiska antaganden			-26 100	-15 000	-103 100
Volym- och strukturförändringar	+4 000	+25 000	+24 000	+22 000	+22 000
Ny regel					
Övrigt					
Ny prognos	15 749 300	14 368 700	13 266 200	12 841 900	12 881 600
Differens i 1000-tal kronor	+4 000	+25 000	-2 100	+7 000	-81 100
Differens i procent	+0,0	+0,2	-0,0	+0,1	-0,6

Ändrade makroekonomiska antaganden

Utgifterna för garantipension påverkas främst av prisbasbeloppet men indirekt även av inkomstindex/balansindex (ju lägre balansindex desto högre garantipensioner).

Prognosen för prisbasbeloppet är sänkt för åren 2017-2019 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen.

För åren 2017-2018 är balansindex/inkomstindex sänkt jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en höjande effekt på utgiftsprognosen för garantipension.

Volym- och strukturförändringar

För åren 2015-2019 beräknas att antalet förmånstagare blir något högre jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Något fler pensionärer får garantipension.

1:2 Efterlevandepensioner till vuxna

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2015	2016	2017	2018	2019	2020
12 425 100	11 918 100	11 500 700	11 017 100	10 486 700	9 913 900

Från anslaget finansieras änkepension, allmän omställningspension, förlängd omställningspension och särskild efterlevandepension samt garantipensioner till dessa förmåner. Änkepension svarar för drygt 90 procent av utgifterna.

Analys

Änkepensionssystemet är under avveckling. År 2014 minskade antalet änkepensioner med ungefär 10 900. För 2015 – 2020 beräknas att antalet änkepensioner de flesta åren minskar med mellan 11 500 och 12 000. Antalet änkepensioner var ungefär 291 000 i genomsnitt under 2014 och beräknas till 221 000 år 2020.

Antalet garantipensioner till änkepension beräknas minska från 8 200 i genomsnitt under 2014 till 2 500 år 2020.

Antalet allmänna omställningspensioner blev ungefär 3 800 i genomsnitt under 2014. Antalet varierar något mellan åren men det beräknas att antalet minskar något på längre sikt. För år 2020 beräknas att antalet är knappt 3 600.

Antalet förlängda omställningspensioner var ungefär 2 700 i genomsnitt 2014. Under perioden 2015 – 2020 beräknas antalet vara ungefär 2 800. Antalet garantipensioner till förlängd omställningspension beräknas minska med någon procent de flesta åren.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2015.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	12 427 300	11 915 200	11 488 800	11 019 000	10 472 900
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomisk antaganden	0	+100	-9 400	-11 500	+300
Volym- och strukturförändringar	-2 200	+2 800	+21 300	+9 600	+13 500
Ny regel					
Övrigt					
Ny prognos	12 425 100	11 918 100	11 500 700	11 017 100	10 486 700
Differens i 1000-tal kronor	-2 200	+2 900	+11 900	-1 900	+13 800
Differens i procent	-0,0	+0,0	+0,1	-0,0	+0,1

Ändrade makroekonomiska antaganden

De inkomstgrundade efterlevandepensionerna påverkas av inkomstindex. Garantipensionerna påverkas främst av prisbasbeloppet men indirekt också av inkomstindex (ju högre inkomstindex desto lägre garantipensioner). Inkomstindex har störst in-

2015-10-26

verkan på utgiftsprognosen. Prognosen för inkomstindexet är i stort sett oförändrad jämfört med föregående anslagsuppföljning. Prognosen för prisbasbeloppet har sänkts för åren 2017 – 2019.

Utgifterna påverkas också av balansindex. För änkor födda under något av åren 1930 – 1944 finns en garantinivå för änkepension som baseras på ankans ålderspension och den avlidne makens teoretiska ålderspension. Dessa änkepensioner höjs om balansindex höjs och vice versa. Vissa änkepensioner som inte omfattas av garantiregeln kan däremot sänkas vid ett höjt balansindex och tvärtom. Än så länge är det dock färre änkepensioner som tillhör den gruppen. Jämfört med föregående anslagsuppföljning har prognosen för balansindex sänkts något för 2017 och 2018. För 2019 kommer det inte att finnas något separat balansindex enligt beräkningen.

Volym- och strukturförändringar

Marginella justeringar av volymprognosen har gjorts. Prognosen för antalet änkepensioner har höjts något, prognosen för antalet omställningspensioner har sänkts något. Dessutom har prognosen för medelbeloppet för omställningspension sänkts.

1:3 Bostadstillägg till pensionärer

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2015	2016	2017	2018	2019	2020
8 626 100	8 335 800	8 126 200	7 938 900	7 754 100	7 629 900

Analys

Långsiktigt minskar antalet ålderspensionärer som får bostadstillägg (BTP). Det beror på att många BTP-tagare är äldre ålderspensionärer och att nyttillkomna ålderspensionärer har en högre medelpension. Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Med reallönetillväxt krävs färre år med förvärvsarbete för att komma över gränsen där bostadstillägg är bortreducerad av inkomstgrundad pension. Under de senaste femton åren har reallönetillväxten i snitt per år varit drygt två procent. För yngre ålderspensionärer stiger också den genomsnittliga tjänstepensionen relativt kraftigt över tid (7 procents ökning per år mellan 2006-2012 i åldern 65-69 år enligt SCB:s inkomststatistik). Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får bostadstillägg. En annan tänkbar förklaring till att andelen med BTP minskar är att den genomsnittliga förmögenheten bland pensionärer har vuxit.

Balanseringen inom inkomstpensionssystemet har en höjande effekt på utgifterna för bostadstillägg, se tidigare avsnitt om prognoser för inkomstindex och balanstal.

Boendekostnadernas förändringar har stor betydelse för bostadstilläggets utveckling. Konjunkturinstitutet prognostiserar att boendekostnadsindex för bostads- och hyresrätter ökar för år 2015 med 1,5 procent och för år 2016 med 1,4 procent, samt för åren därefter med 2 procent per år.

Benägenheten att ansöka om bostadstillägg påverkar utgiften. Det är osäkert hur stort mörkertalet är, det vill säga hur många som är berättigade till bostadstillägg men som inte har det. Förändras benägenheten att ansöka om bostadstillägg kan utgifterna för bostadstillägg påverkas.

2015-10-26

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2015.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	8 642 100	8 404 300	8 176 500	7 981 000	7 822 200
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomiska antaganden	+5 700	+10 100	+26 200	+32 500	+5 100
Volym- och strukturförändringar	-21 700	-78 600	-76 500	-74 600	-73 200
Ny regel					
Övrigt					
Ny prognos	8 626 100	8 335 800	8 126 200	7 938 900	7 754 100
Differens i 1000-tal kronor	-16 000	-68 500	-50 300	-42 100	-68 100
Differens i procent	-0,2	-0,8	-0,6	-0,5	-0,9

Ändrade makroekonomiska antaganden

Utgifterna för bostadstillägg påverkas av inkomstindex/balansindex, prisbasbeloppet och boendekostnadsutvecklingen.

Prognosen för balansindex/inkomstindex har sänkts för åren 2017–2018 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Prognosen för den inkomst som tas upp vid beräkningen av BTP har av det skälet sänkts för åren 2017-2018. Detta har haft en höjande effekt på utgiftsprognosen för bostadstillägg för åren 2017-2018.

Konjunkturinstitutets prognos för förändring av boendekostnadsindex avseende bostads- och hyresrätter är höjd något för 2015-2016 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har en höjande effekt på utgiftsprognosen.

Volym- och strukturförändringar

Medelbeloppet beräknas bli något lägre jämfört med föregående anslagsuppföljning. Utgiftsprognosen är därför sänkt av detta skäl.

1:4 Äldreförsörjningsstöd

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2015	2016	2017	2018	2019	2020
805 100	883 400	961 400	1 034 700	1 102 500	1 172 100

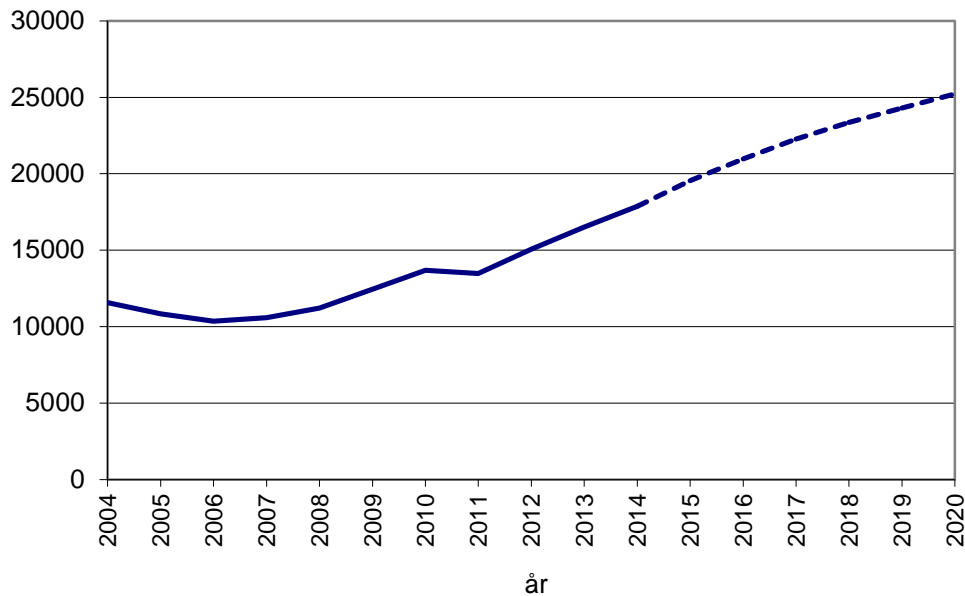
Analys

Förmånen är avsedd för personer 65 år och äldre som inte får sina grundläggande försörjningsbehov tillgodosedda genom andra pensionsförmåner.

Medelantalet personer med äldreförsörjningsstöd (ÄFS) beräknas till 19 500 år 2015. Antalet personer med ÄFS beräknas öka under kommande år eftersom en större andel av dem som är födda 1938 eller senare är berättigade till ÄFS jämfört med dem som är födda 1937 eller tidigare. För den sistnämnda gruppen kan hel garantipension ersätta ÄFS efter 10 års bosättningstid. En del av den utgift som för födda 1937 eller tidigare bokförs under anslaget garantipension bokförs därför för födda 1938 eller senare under anslaget äldreförsörjningsstöd. Denna olikhet mellan födelseårgångarna påverkar antalsutvecklingen för ÄFS under prognosperioden.

Antalet förmånstagare påverkas av minskad eller ökad invandring. Invandringen (asylskäl) har under de tre senaste åren ökat. Ungefär två procent är över 60 år av dem som invandrar av asylskäl och som får uppehållstillstånd.

Till år 2020 beräknas antalet förmånstagare öka till 25 200 personer.



Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2015.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	805 200	881 900	958 400	1 026 000	1 094 800
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomiska antaganden	+400	+700	+100	+100	-600
Volym- och strukturförändringar	-500	+800	+2 900	+8 600	+8 300
Ny regel					
Övrigt					
Ny prognos	805 100	883 400	961 400	1 034 700	1 102 500
Differens i 1000-tal kronor	-100	+1 500	+3 000	+8 700	+7 700
Differens i procent	-0,0	+0,2	+0,3	+0,8	+0,7

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosen för prisbasbeloppet har sänkts för åren 2017-2019 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Eftersom skälig levnadsnivå är knuten till prisbasbeloppet har denna förändring haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för dessa år.

Konjunkturinstitutets prognos för förändring av boendekostnadsindex avseende bostads- och hyresrätter är höjd för åren 2015-2016 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en höjande effekt på utgiftsprognosen för åren 2015-2019.

2015-10-26

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

Volym- och strukturförändringar

Antalet förmånstagare har justerats upp något för åren 2016-2019 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Invandringen beräknas bli högre och det har på sikt en höjande effekt på utgifterna. I prognosen har vi beaktat Migrationsverkets prognos från juli 2015 men viss hänsyn har tagits till utvecklingen av invandringen under den senaste tiden.

2:1 Pensionsmyndigheten

Tabell 2:1.1 - Prognos anslag. Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

2015	2016	2017	2018	2019	2020
543 646	546 452	558 512	573 747	588 503	603 343

Analys

Prognosen för de administrationskostnader som belastar anslaget 2015 är oförändrad jämfört med den prognos som lämnades i juli.

De totala administrationskostnaderna år 2020 beräknas till 1 511 miljoner kronor med prisuppräknning inkluderad, vilket är i linje med tidigare lämnade prognoser. I 2015-års priser beräknas totalnivån för administrationskostnaderna ligga relativt fast över tiden.

Anslagsöversikt

Av tabell 2:1.2 nedan framgår att prognostiserade kostnader ryms inom ramen för tilldelade anslagsmedel för år 2015.

Tabell 2:1.2 - Anslagsöversikt 2015. Beloppen anges i 1000-tal kronor

Ingående överföringsbelopp	Anslag 2015	Tilldelade medel	Prognos för hela året	Årets över-/underskridande	Awikelse från tilldelade medel	Högsta anslagskredit	Tillgängliga medel	Överskridande av anslagskredit
15 972	533 825	549 797	543 646	-9 821	6 151	16 033	565 830	0

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen som följer görs en anslagsjämförelse med den prognos som lämnades i juli 2015. Förändringarna utgörs i huvudsak av att anslagsfinansierade delar i verksamheten ges större utrymme. De totala administrationskostnaderna för samtliga finansieringskällor är dock i princip oförändrade jämfört med föregående prognos.

Tabell 2:1.3 - Prognosjämförelse. Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	543 646	535 080	542 220	556 736	571 067
Överföring till/från andra anslagsposter					
Ändrade makroekonomiska antaganden					
Volym- och strukturförändringar					
Ny regel					
Övrigt	0	11 372	16 292	17 010	17 436
Ny prognos	543 646	546 452	558 512	573 747	588 503
Differens i 1000-tal kronor	0	11 372	16 292	17 010	17 436
Differens i procent	0,0	2,1	3,0	3,1	3,1

2015-10-26

De totala administrationskostnaderna

I de följande tabellerna redogörs för Pensionsmyndighetens prognos för de totala administrationskostnaderna samt fördelningen mellan de olika finansieringskällorna först i löpande priser (tabell 2:1.4), därefter i 2015-års priser (tabell 2:1.5).

Totala kostnader – löpande priser

Tabell 2:1.4 - Totala administrationskostnader Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Total administrationskostnad	1 370 000	1 361 000	1 395 033	1 437 185	1 474 147
Varav Anslagsmedel	543 646 39,7%	546 452 40,2%	558 512 40,0%	573 747 39,9%	588 503 39,9%
AP-fonderna	483 566 35,3%	476 694 35,0%	488 516 35,0%	503 177 35,0%	516 118 35,0%
Premiepensionsfonderna	342 788 25,0%	337 853 24,8%	348 004 24,9%	360 261 25,1%	369 526 25,1%

Analys

Vid framräkningen av kostnaderna för åren 2016-2019 tas hänsyn bland annat till makroekonomiska förutsättningar som erhålls från Konjunkturinstitutet. För administrationskostnaderna har Konjunkturinstitutets beräknade KPI beaktats samtidigt som vi gör en egen bedömning av löneutvecklingen på Pensionsmyndigheten. Eftersom Pensionsmyndighetens totala kostnader utgörs till drygt 40 procent av personalkostnader har bedömda löneökningar använts motsvarande denna andel och resterande andel av framräkningen har utgjorts av KPI från Konjunkturinstitutets beräkningar.

För fördelningen av kostnader mellan de tre finansieringskällorna används Pensionsmyndighetens modell för kostnadsfördelning. Utifrån analys av verksamhetsplaner och prognoser för de kommande åren beräknas procentsatser för att skatta fördelningen från och med 2015 och framåt. Denna kostnadsfördelning återspeglas i beräkningarna i utgiftsprognoserna och beräknade procentsatser framgår av tabellen ovan.

Trenden vad gäller kostnadsfördelningen har sedan myndighetsstarten pekat mot att AP-fondernas andel av finansieringen minskar på bekostnad av premiepensionssystemet. En anledning till detta är att avskrivningarna hos Försäkringskassan av de it-stöd som togs fram i samband med pensionsreformen, som till övervägande del finansieras via AP-fonderna, sjunkit kraftigt år för år samtidigt som våra övriga it-stöd, inklusive driften av dessa, belastat samtliga finansieringskällor med en mer jämn fördelning. Av de förkalkyler som gjorts i samband med framtagande av långsiktiga utgiftsprognoser samt budgetunderlag kan vi dock se att denna trend vad gäller kostnadsfördelningen avstannar framöver eftersom de äldre it-stöden hos Försäkringskassan blir i stort sett slutavskrivna under 2015.

Under 2014 skedde en nivåsänkning av anslagsfinansieringens andel till följd av de stora informations- och konsumentsatsningarna, med bland annat kampanjen Prognos till alla, som drogs igång och som endast till liten del finansieras via anslagsmedel. Under 2015 och 2016 bedöms anslagsfinansieringens andel tillfälligt öka, bland annat till följd av att vi använder tidigare uppkommet anslagssparande till fortsatta satsningar inom bostadstillägg.

2015-10-26

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

Framöver växer premiepensionssystemet konstant i omfattning vad gäller antal sparare, förvaltad kapital, antal pensionärer och belopp som betalas ut. För inkomst- och tilläggs pension (AP-fonderna) är volymerna relativt oförändrade medan garantipensionen (anslag) visar på minskade volymer framöver. Samtliga dessa förutsättningar bedöms påverka kostnadsfördelningen framöver.

Totala kostnader – 2015-års priser

För att tydligare visa på vilka delar av verksamheten som ökar respektive minskar i kostnad görs ytterligare analys av de totala administrationskostnaderna nedan där prognostiserade administrationskostnader anges i fasta priser.

Tabell 2:1.5 - Totala administrationskostnader Beloppen i 2015-års priser, 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Total administrationskostnad	1 370 000	1 361 000	1 366 000	1 371 000	1 371 000
Varav Anslagsmedel	543 646	546 452	546 889	547 325	547 325
AP-fonderna	483 566	476 694	478 350	480 005	480 005
Premiepensionsfonderna	342 788	337 853	340 762	343 670	343 670

Analys

Under hela perioden beräknas det ske en förskjutning mellan olika kostnadslag till följd av det pågående utvecklingsarbetet. Denna förskjutning sker från ärendehandläggning till konsumentuppdrag samt till kostnader för drift och förvaltning av it-system.

Utvecklingstakten medför att kostnaderna för avskrivningar successivt ökar under perioden. Budgetmässigt motverkar vi detta med minskad andel konsulter inom it samt sänkta kostnader i samarbetet med Försäkringskassan. Sammantaget ger dessa förändringar en jämn kostnadsnivå över åren.

Räntekontokredit (enligt 7 kap 4 § budgetlagen)

Pensionsmyndighetens räntekontokredit är avsedd för såväl skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet som kreditutrymme för administrationskostnader som innefattar de tre finansieringskällorna. Räntekontokrediten för Pensionsmyndigheten täcker därmed fyra delar. Administrationskostnader som finansieras via premiepensionssystemet ökar belastningen av räntekontokrediten med drygt 25 miljoner kronor månatligen fram till den månad då det faktiska avgiftsuttaget görs från premiepensionsspararnas konton. 2015 gjordes avgiftsuttaget i maj månad.

Krediten för administrationskostnader finansierade via anslag och AP-fondsmedel används endast om behov skulle uppstå. Detta har ännu ej skett.

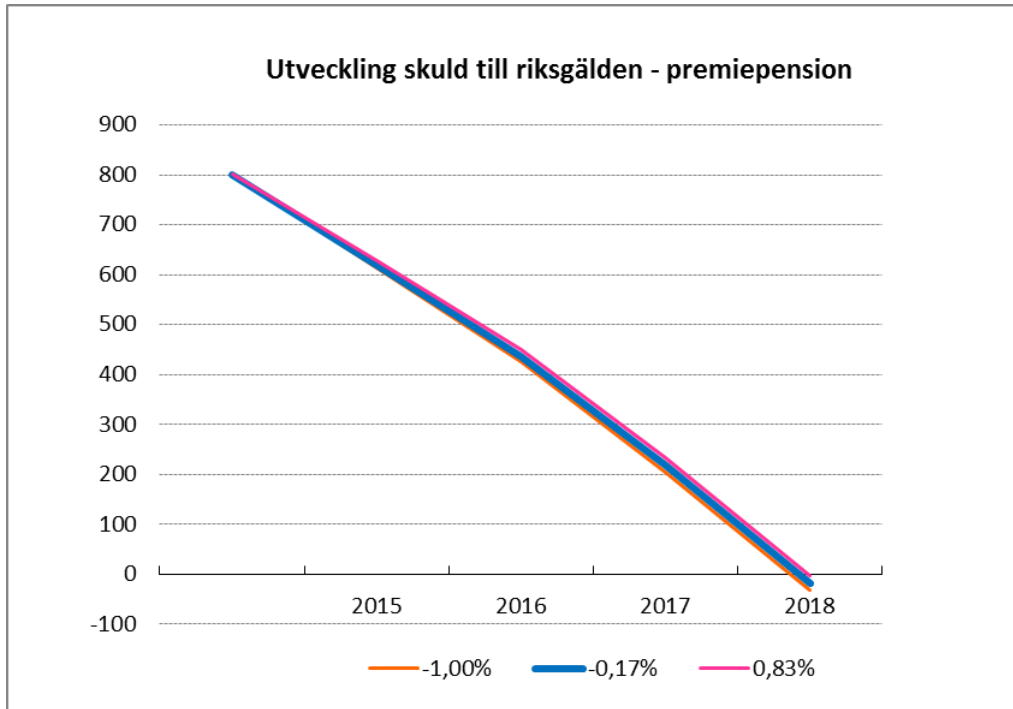
Nedan redovisas den ackumulerade skulden till Riksgälden avseende räntekontokredit vid utgången av respektive år till den del den avser uppbyggnaden av premiepensionssystemet.

Tabell 2:1.6 - Skuldprognos avseende uppbyggnaden av premiepensionssystemet.

Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

År	2015	2016	2017	2018
Belopp tkr	619 977	436 078	215 924	0

Följande diagram visar en prognos över skuldens utveckling fram till år 2018 då den ska vara helt återbetald.



De tre kurvorna i diagrammet illustrerar ackumulerad skuld vid olika antaganden om räntans storlek för de lån som finns hos Riksgälden. Nuvarande genomsnittlig ränta är -0,17 %.

Analys

Skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet ska amorteras på ett rättvist sätt mellan generationerna och vara återbetald 2018. Som underlag för detta finns en modell där beräknade avgifter matchar kostnader och amorteringar. Storleken på de årliga amorteringarna är främst beroende på värdet på pensionsspararnas tillgångar. Diagrammet ovan visar att skulden är återbetald 2018 med angivna förutsättningar.

Särskild kredit (enligt 7 kap 6 § budgetlagen)

För att klara likviditetsbehovet i fondhandeln behövs en särskild kredit. Krediten uppgick vid myndighetsstarten 2010 till 9 000 miljoner kronor. Från 2014 sänktes krediten till 8 000 miljoner kronor.

Analys

Behovet av den särskilda krediten är beroende av antalet fondbyten, pensionsspararnas behållning och i vilka fonder som handel sker. Under 2015 har användningen av krediten som mest uppgått till 1 267 miljoner kronor under en dag (2015-04-24). Under 2013 nyttjades krediten som mest under en enskild dag med 1 239 miljoner kronor och under 2012 var motsvarande belopp 4 435 miljoner kronor. Användningen

2015-10-26

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

av kreditramen ökade successivt fram till 2011 då krediten en enskild dag nyttjades med 7 225 miljoner kronor strax före möjligheten för förvaltningsbolag att göra automatiska massfondbyten stoppades.

Historiskt har det visat sig att då osäkerhet råder på finansmarknaden, till exempel vid kraftig börsnedgång, ökar fondbytena och därmed belastningen av krediten oavsett om förvaltningsbolag är inblandade eller inte. På lång sikt, i takt med att premiepensionssystemet växer och det totala förvaltade kapital som kan bli föremål för fondbyten successivt ökar, stiger användningen av den särskilda krediten.

Från den 21 februari 2014 har Pensionsmyndigheten tagit bort möjligheten att göra fondbyten vid inloggning med pinkod. Alla byten sker nu via inloggning med e-legitimation (via dator eller mobil) eller via blankett. Syftet med att ta bort inloggning med pinkod för fondbyten är att öka säkerheten för pensionssparare och pensionärer enligt myndighetens säkerhetsstrategi.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

1:5 Barnpension och efterlevandestöd

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2015	2016	2017	2018	2019	2020
919 000	994 100	1 234 000	1 473 700	1 597 000	1 687 400

Analys

För år 2015 beräknas utgifterna för barnpension bli 700 miljoner kronor och för efterlevandestöd 219 miljoner kronor.

Antalet barnpensioner har minskat kontinuerligt sedan mitten av 00-talet. År 2014 var dock minskningstakten betydligt lägre än åren dessförinnan. Det beräknas att antalet barnpensioner kommer att minska något även 2015 och vara oförändrat år 2016. För åren därefter beräknas att antalet kommer att öka. Antalet barnpensioner är vanligast för barn över 12 år. Antalet personer i de åldrarna beräknas öka enligt SCB:s befolkningsprognos.

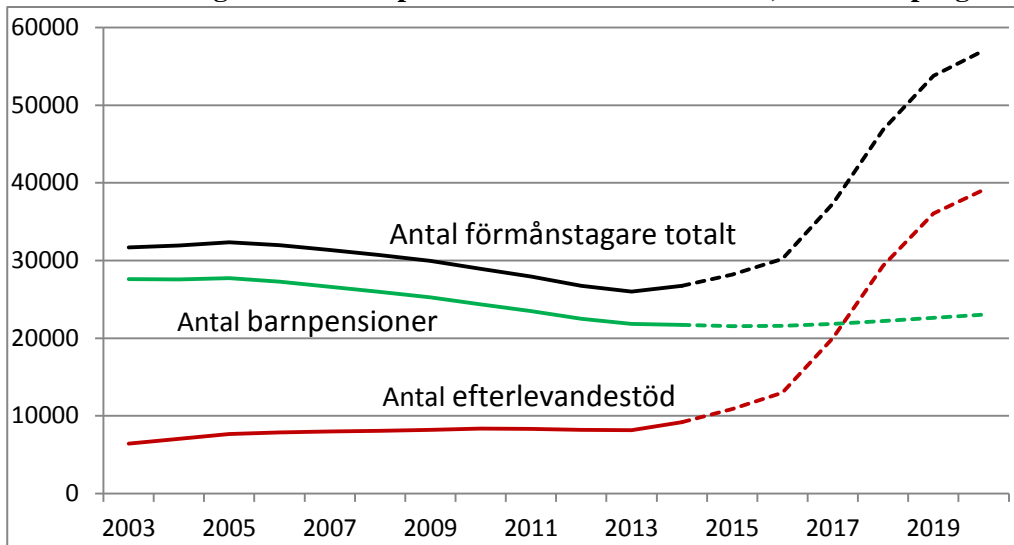
Antalet efterlevandestöd minskade något under åren 2011 – 2013 men år 2014 ökade antalet, från 8 100 i december 2013 till 9 200 i december 2014. Det beror bland annat på att invandringen har ökat under de senaste åren. De barn som invandrar hit och vars ena eller båda föräldrar har avlidit har rätt att få efterlevandestöd. Denna utveckling kan antas fortsätta eftersom Migrationsverkets statistik visar att antalet asylärenden för ensamkommande barn ökade med 83 procent år 2014 jämfört med 2013. För år 2015 beräknar Migrationsverket att antalet asylärenden för ensamkommande barn blir minst fyra gånger fler än 2014. Antalet ensamkommande flyktingbarn ökade mycket kraftigt i augusti och september. Vid framskrivningen av antalet efterlevandestöd har den prognos som Migrationsverket publicerade den 22 oktober 2015 använts som underlag.

Antalet efterlevandestöd påverkas också av att andelen bifall för internationella ärenden hos Pensionsmyndigheten ökade kraftigt 2014 som en följd av ändrad tillämpning. Utvecklingen hittills under 2015 tyder på att denna andel kommer att öka ytterligare jämfört med 2014.

Antalet efterlevandestöd beräknas öka mycket kraftigt, framför allt åren 2017 – 2019.

Det diagram som följer visar utvecklingen av antalet med de två förmånerna samt det totala antalet förmånstagare med barnpension och/eller efterlevandestöd.

Antal förmånstagare med barnpension eller efterlevandestöd, utfall och prognos



Medelbeloppet för barnpension påverkas av inkomstindex. Inkomstindex har räknats upp med 2,1 procent år 2015 vilket innebär att en inkomstgrundad barnpension räknades upp med ungefär 0,5 procent vid årsskiftet 2014/2015. Medelbeloppet för barnpension beräknas trots det minska något mellan 2014 och 2015. Detta beror på att nybeviljade barnpensioner i genomsnitt är lägre än de som finns i beståndet. Medelbeloppet för barnpension beräknas minska något även 2016. För åren därefter beräknas medelbeloppet öka. Medelbeloppet beräknas bli knappt 31 700 kronor år 2015 och 33 300 kronor år 2020.

Medelbeloppet för efterlevandestöd, som främst påverkas av prisbasbeloppet, beräknas bli 14 900 år 2015 och 18 700 år 2020. Orsaken till den relativt kraftiga ökningen är att andelen efterlevandestöd som inte är samordnade med barnpension beräknas öka. En större andel av efterlevandestöden beräknas således vara oreducerade. Detta medför att medelbeloppet för efterlevandestöd ökar.

2015-10-26

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2015.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	926 200	1 013 800	1 094 000	1 150 100	1 230 400
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomiska antaganden	0	0	- 1 000	-800	-1 900
Volym- och strukturförändringar	-7 200	-19 700	+141 000	+324 400	+368 500
Ny regel	0	0	0	0	0
Övrigt					
Ny prognos	919 000	994 100	1 234 000	1 473 700	1 597 000
Differens i 1000-tal kronor	-7 200	-19 700	+140 000	+323 600	+366 600
Differens i procent	-0,8	-1,9	+12,8	+28,1	+29,8

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosen för inkomstindex är i stort sett oförändrad medan prognosen för prisbasbeloppet har sänkts något för åren 2017 – 2019 jämfört med föregående anslagsuppföljning.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för antalet barnpensioner har justerats ned något.

Prognosen för antalet efterlevandestöd har sänkts för 2016 men höjts kraftigt från och med 2017. Sänkningen 2016 beror främst på att antalet inkomna ärenden för efterlevandestöd inte har ökat så mycket som förväntat i år. Ökningen från och med 2017 beror på att beräkningsantagandet för antalet ensamkommande flyktingbarn har höjts kraftigt. Den modelljustering som beskrivs nedan har bidragit till prognossänkningen för 2016 och haft en återhållande effekt på prognoshöjningen för 2017.

Prognosen för de retroaktiva utbetalningarna för efterlevandestöd har sänkts för 2015 och 2016 men höjts för åren därefter.

Modelljusteringar

Några justeringar av modellen har gjorts vid prognosen av antalet efterlevandestöd. Tidigare antogs att antalet inkomna ärenden för efterlevandestöd förändrades procentuellt som antalet ensamkommande flyktingbarn (med tidsfördröjning). Nu görs istället en viktning mellan förändringen av antalet ensamkommande flyktingbarn och förändringen av antalet flyktingbarn som *inte* är ensamkommande när antalet inkomna ärenden för efterlevandestöd beräknas. Antalet ensamkommande flyktingbarn ges vikten 0,75 och antalet övriga flyktingbarn vikten 0,25 vid beräkningen. Modelförändringen har en minskande effekt på prognosen för antalet efterlevandestöd för de närmaste åren eftersom antalet flyktingbarn som inte är ensamkommande för närvarande har en lägre ökningstakt än antalet ensamkommande flyktingbarn.

2015-10-26

En annan modellförändring är att tidsförskjutningen från det att ett asylärende registreras hos Migrationsverket tills ett ärende om efterlevandestöd avgörs hos Pensionsmyndigheten antas vara ett halvår längre nu jämfört med föregående modell.

En orsak till att modellen omprövats är att antalet inkomna ärenden för efterlevandestöd för närvarande ökar i lägre takt än enligt tidigare beräkning. Det kan bland annat bero på att den tidsförskjutning som beskrevs ovan har varit för kort i modellen. Den nya modellen är också teoretiskt bättre, alla ensamkommande flyktingbarn är inte föräldralösa och en del barn som kommer med en förälder kan ändå vara berättigade till efterlevandestöd om den andra föräldern är avliden. De vikter som används vid beräkningen är dock mycket osäkra.

1:7 Pensionsrätt för barnår

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Anslag (= tillgängliga medel=anslagsbelastning)	6 875 558 ¹	7 237 862 ²	7 419 700	7 452 500	7 806 400	8 273 600
Preliminär avgift	6 645 895	6 876 216	-	-	-	-
Reglering, avser förhållanden tre år tidigare	229 663	361 646	266 900	-38 600	-38 000	0
Prognostiserad avgift för respektive år	6 608 722	6 839 600	7 152 800	7 491 100	7 844 400	8 273 600

1 Fastställd av riksdag eller regering.

2 Enligt förslag i budgetpropositionen

Anslaget omfattar statliga ålderspensionsavgifter för barnår rätt till personer med barn under 5 år (adoptivbarn utgör ett undantag och pensionsrätten för dem beräknas från det datum när föräldern/föräldrarna får omvårdnaden vilket kan leda till att barnets ålder förskjuts till 10-års åldern).

Den statliga ålderspensionsavgiften består av två delar: preliminär avgift som baseras på den beräknade pensionsrätten för barnår och ett regleringsbelopp som täcker avvikelser mellan det preliminära belopp som tagits ut och faktisk avgift. Regleringen äger rum tre år efter det att det preliminära beloppet tas ut.

Analys

För försäkrad förälder till små barn i åldern 0-4 år och/eller med adoptivbarn som inte uppnått 11-årsåldern, fastställs det pensionsgrundande beloppet som det förmånligaste av följande tre beräkningsalternativ:

1. En utfyllnad till den enskildes pensionsunderlag året före barnets födelse/året då adoptivbarnet är i adoptivföräldrars vård.
2. En utfyllnad till 75 procent av den genomsnittliga pensionsgrundande inkomsten för alla försäkrade under 65 år.
3. Ett fast belopp på ett inkomstbasbelopp.

Prognosen påverkas dels av antalsutvecklingen av barn huvudsakligen i åldern 0-4 år, dels av utvecklingen av medelbelopp som beräknas i de olika beräkningsalternativen. Medelbeloppen påverkas i sin tur av timlöneutvecklingen, inkomstbasbeloppets utveckling och utvecklingen av den pensionsgrundande inkomsten.

Anslagsbeloppet år 2015 är 6 876 miljoner kronor inklusive ett regleringsbelopp på 230 miljoner kronor. För år 2016 blir anslagsbelastningen 7 238 miljoner kronor enligt förslag i budgetpropositionen inklusive ett regleringsbelopp på 362 miljoner kronor. År 2017 beräknas anslaget uppgå till 7 420 miljoner kronor. Utvecklingen av anslagsposten, exklusive regleringsbelopp, för åren 2017-2020 följer utvecklingen av timlönen och inkomstbasbeloppet samt antalet barn i åldern 0-4 år. Åren 2017 ökas anslaget med regleringsbelopp på cirka 267 miljoner. Anslagen år 2018 och 2019 minskar enligt prognosen med ett regleringsbelopp på cirka 39 miljoner kronor respektive 38 miljoner kronor.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2015.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	7 196 146	7 414 600	7 440 300	7 828 800
Överföring till/från andra anslag	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	5 100	5 300	10 600	15 600
Volym- och strukturförändringar	0	0	0	0
Ny regel	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år tidigare	0	-200	1 600	-38 000
Differens mot förslag i budgetpropositionen	+36 616	0	0	0
Ny prognos	7 237 862	7 419 700	7 452 500	7 806 400
Differens i 1000-tal kronor	41 616	5 100	12 200	-22 400
Differens i procent	0,6	0,1	0,2	-0,3

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosen är höjd jämfört med föregående prognos eftersom timlöneutvecklingen beräknas bli något högre. År 2017 är däremot inkomstbasbeloppet sänkt jämfört med föregående prognos.

Ändrat regleringsbelopp avseende tre år tidigare

År 2018 ökas regleringsbeloppet med knappt två miljoner kronor i jämförelse med prognosen i juli. För år 2019 beräknas regleringsbeloppet bli -38 miljoner kronor. I föregående anslagsuppföljning kunde inget regleringsbelopp beräknas för 2019 eftersom det inte fanns något anslagsförslag för 2016.

Differens mot förslag i budgetpropositionen

Differensen mellan vår prognos och regeringens förslag i budgetpropositionen höjer anslagsbelastningen för år 2016 och medför ett regleringsbelopp på -38 miljoner kronor år 2019.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Prognos. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pensioner från AP-fonderna	264 592 000	282 526 000	296 106 000	310 181 000	321 824 000	331 703 000
Övriga utgifter från AP-fonderna	2 877 000	2 985 000	3 075 000	3 135 000	3 198 000	3 288 000
Summa under utgiftstaket	267 469 000	285 511 000	299 181 000	313 316 000	325 022 000	334 991 000
Premiepensioner	6 013 000	7 304 000	8 780 000	10 529 000	12 584 000	14 996 000
Summa ålderspensionssystemet	273 482 000	292 815 000	307 961 000	323 845 000	337 606 000	349 987 000

De utgifter som redovisas i detta avsnitt omfattar den inkomstgrundade ålderspensionen, dvs. förmånerna tilläggspension, inkomstpension och premiepension. Dessa förmåner finansieras via AP-fonderna och premiepensionssystemet. Även AP-fondernas administrationskostnader, förvaltningsavgifter och kostnadsersättningar till Pensionsmyndigheten och Skatteverket m.fl. ingår i de utgifter som redovisas. Dessutom ingår överföringar av pensionsrätter till de europeiska gemenskaperna enligt lag (2002:125).

Utgifterna för de inkomstgrundade ålderspensionerna ingår inte i statens budget. AP-fondernas utbetalningar och administrationskostnader m.m. redovisas ändå under statens utgiftstak. Premiepensionerna redovisas däremot inte under utgiftstaket.

Analys

Utgifterna för de inkomstgrundade pensionsförmånerna ökade med 2,5 miljarder kronor år 2014, betydligt mindre än till exempel 2012 och 2013. År 2015 beräknas dessa utgifter öka med 11 miljarder kronor och år 2016 med 19 miljarder kronor. Under perioden 2017 – 2020 beräknas utgifterna öka med 14 miljarder kronor per år i genomsnitt. Variationerna förklaras i huvudsak av indexeringen av pensionerna, se avsnittet Prognoser för inkomstindex och balanstal.

Frånsett de variationer som orsakas av indexeringen ökar utgifterna för de inkomstgrundade ålderspensionerna. Utgiftsökningen beror främst på ett ökat antal ålderspensionärer och att en allt större andel av pensionärerna har inkomstgrundad ålderspension.

Antalet med inkomstgrundad ålderspension kan beräknas som summan av antalet tilläggspensioner för födda 1937 eller tidigare och antalet inkomstpensioner. Då bortses från dem som endast har premiepension. De har inte pension som sin primära inkomstkälla utan tar ut premiepension för att få tillgång till rabatter, t.ex. på kommunala färdmedel. I december 2014 var antalet med inkomstgrundad pension enligt denna definition 2 001 000. Det beräknas att detta antal har vuxit till 2 244 000 i december 2020.

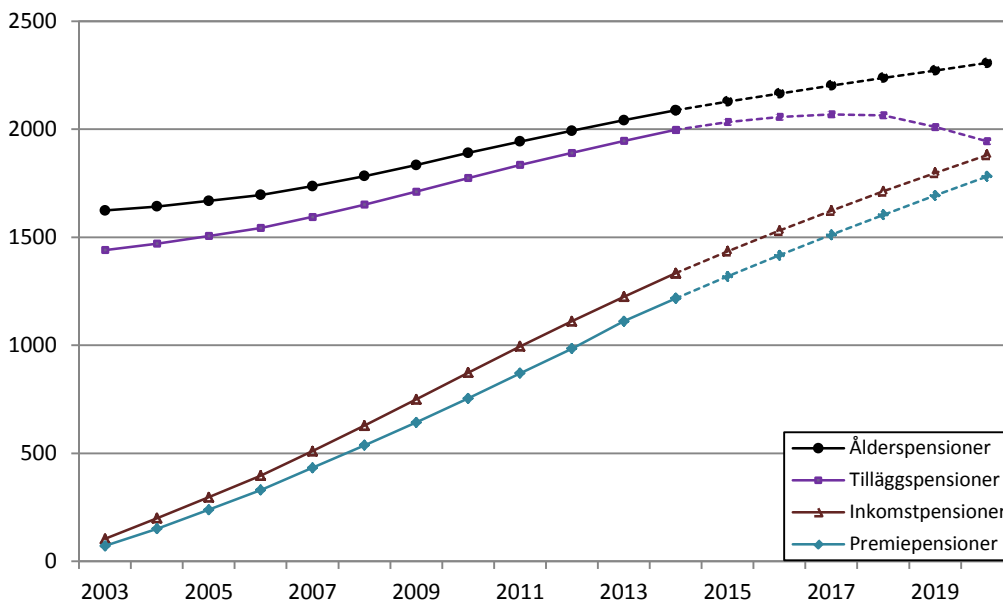
Antalet tilläggspensioner var 1 997 000 i december 2014 och beräknas vara 1 945 000 i december 2020. De som fyller 61 år från och med 2015 har inte rätt till någon tilläggspension. År 2019 kommer antalet tilläggspensioner att minska relativt kraftigt eftersom det inte tillkommer några 65-åringar med tilläggspension. De 65-åringar som får pension från och med detta år får enbart inkomstgrundad pension från det nya pensionssystemet, inkomstpension och premiepension.

Antalet inkomstpensioner var 1 334 000 i december 2014 och beräknas vara 1 881 000 i december 2020. Orsaken till den kraftiga ökningen är att allt fler födelseårgångar får rätt till denna förmån.

Antalet premiepensioner är färre än antalet inkomstpensioner trots att ungefär 10 000 personer endast har premiepension. De flesta av dem som endast har premiepension är yngre än 65 år. I december 2014 var det 114 000 pensionärer över 65 år som hade inkomstpension men ingen premiepension. En del av dem som har inkomstpension men ingen premiepension har inte heller rätt till premiepension eftersom premiepensionsrätter inte kunde tjänas in före 1995. Antalet premiepensioner, exklusive premiepensioner till efterlevande, var 1 217 000 i december 2014 och beräknas vara 1 782 000 i december 2020.

Diagrammet nedan visar hur antalet ålderspensioner (inklusive personer med endast garantipension) har utvecklats sedan 2003 och hur antalet beräknas fortsätta att öka. Dessutom redovisas utvecklingen för de olika inkomstgrundade ålderspensionsförmånerna.

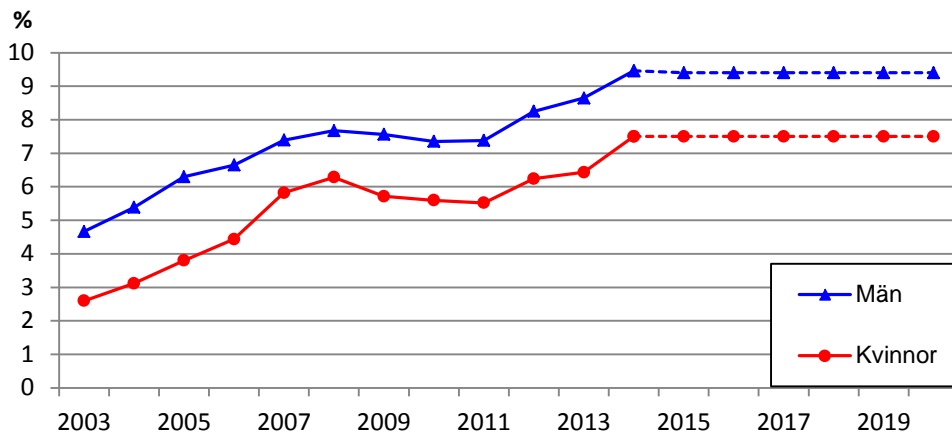
Antal ålderspensioner samt antal tilläggs pensioner, inkomstpensioner och premiepensioner i december, 1 000-tal



Mellan 2002 och 2008 ökade antalet med tidigt uttag av ålderspension kraftigt. År 2009 skedde dock en uppbromsning av ökningstakten. Antalet och andelen 61-åringar med inkomstpension blev lägre 2009 jämfört med 2008. Mellan 2009 och 2011 sjönk denna andel ytterligare något. Antalet inkomstpensioner under 65 år ökade ändå dessa år eftersom antalet 63- och 64-åringar med inkomstpension ökade relativt kraftigt. Under åren 2012 – 2014 ökade andelen 61-åringar med tidigt uttag igen.

Följande diagram visar hur andelen 61-åringar med inkomstpension har utvecklats och vilka antaganden som har gjorts för kommande år. Dessa antaganden har stor inverkan på prognosen över det totala antalet med tidigt uttag. För åren efter 2014 antas att andelen blir ungefär densamma som för 2014. Detta är dock ett osäkert antagande.

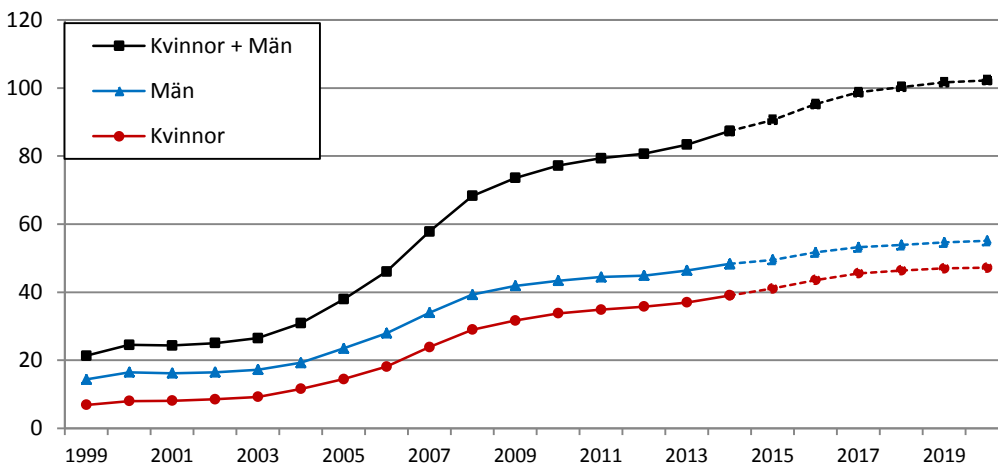
Andel 61-åringar med inkomstpension, % (bas: antal 61-åringar i befolkningen)



Det kan finnas flera skäl till att en person väljer att ta ut sin ålderspension före 65 års ålder. I vårt budgetunderlag redovisade vi ett antal sådana skäl. Eftersom det finns många olika orsaker att ta ut sin ålderspension tidigt är det svårt att bedöma utvecklingen på längre sikt. Pensioneringsbeteendet kan till exempel påverkas av konjunkturförändringar, eventuell balansering av inkomstpensionerna och regeländringar inom till exempel skattelagstiftningen, sjukförsäkringen och arbetslöshetsförsäkringen. En konjunkturedgång kan påverka pensioneringsbeteendet på olika sätt. Fler arbetslösa kan medföra att fler väljer tidigt uttag av ålderspension. Å andra sidan kan den ökade osäkerheten medföra att färre väljer att sluta förvärvsarbeta ”i förtid” och att färre väljer att ta ut sin ålderspension för att placera pensionsbeloppet i kapitalförsäkringar eller på annat sätt. I budgetpropositionen för 2016 föreslås att särskild löneskatt ska införas på förvärvsinkomster för egenföretagare under 65 år som uppbär hel allmän ålderspension hela året. Det kan medföra att antalet med tidigt uttag minskar något men vi har inte räknat med någon sådan effekt.

Det diagram som följer visar antal inkomstpensioner (före 2004 tilläggs pensioner) i åldern 61 – 64 år sedan 1999 samt en prognos till 2020.

Antal personer i december med inkomstpension (före 2004 tilläggs pension) i åldern 61 – 64 år, 1 000-tal



2015-10-26

Antalet personer som senarelägger pensionsuttaget till efter 65 år ökade kraftigt under 00-talet men har ökat i långsammare takt därefter. Det är färre personer som tar sent uttag än tidigt uttag av ålderspension. De flesta som väljer sent uttag skjuter bara upp pensionsuttaget något eller några år medan antalet nybeviljade ålderspensioner med tidigt uttag är relativt jämnt fördelat mellan 61 och 64 år. Därför har tidigt uttag större effekt på utgifterna än sent uttag.

Medelbeloppen för inkomstpension och premiepension beräknas öka kraftigt, vilket bland annat beror på tjugondelsinfasningen av dessa förmåner. Medelbeloppet för inkomstpension påverkas också av indexering. Medelbeloppet för premiepension ökar beroende på att nya ålderspensionärer har kunnat arbeta in premiepensionsrätt under fler år än tidigare födelseårgångar. Medelbeloppet för premiepension påverkas även av börsutvecklingen med mera. Medelbeloppet för inkomstpension beräknas öka med mellan 6 och 10 procent per år 2015 – 2020. Medelbeloppet för premiepension, exklusive premiepension till efterlevande, ökar med mellan 12 och 17 procent per år enligt beräkningen.

Medelbeloppet för tilläggspension beräknas minska eftersom denna förmån är under långsam avveckling.

År 2015 beräknas 64,4 procent av utbetalningarna utgöras av tilläggspension, 33,4 procent av inkomstpension och 2,2 procent av premiepension. År 2020 beräknas tilläggspensionens andel ha minskat till 45,8 procent. Inkomstpension beräknas då utgöra 49,9 procent av utbetalningarna och premiepension 4,3 procent. Under större delen av prognosperioden kommer tilläggspension att stå för merparten av utgifterna för inkomstgrundad ålderspension. Detta beror på att personer födda 1937 eller tidigare bara har rätt till denna förmån och att de som är födda något av åren 1938 – 1953 också har rätt till tilläggspension, dock i minskande omfattning.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i juli 2015.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	273 431 000	292 978 000	308 884 000	325 034 000	337 684 000
Varav utgifter under utgiftstaket	267 448 000	285 506 000	299 930 000	314 376 000	325 058 000
Ändrade makroekonomiska antaganden	0	0	-662 000	-956 000	+11 000
Volym- och strukturförändringar	+10 000	+3 000	-85 000	-103 000	-45 000
Ny regel	-	-	-	-	-
Förändring av överföringar till EG	+1 000	0	-1 000	0	-1 000
Förändring av administrationskostnader	+10 000	+2 000	-1 000	-1 000	-1 000
Ny prognos utgifter under utgiftstaket	267 469 000	285 511 000	299 181 000	313 316 000	325 022 000
Förändrad prognos för premiepensioner	+30 000	-168 000	-174 000	-129 000	-42 000
Ny prognos	273 482 000	292 815 000	307 961 000	323 845 000	337 606 000
Differens i 1000-tal kronor	+51 000	-163 000	-923 000	-1 189 000	-78 000
Differens i procent	+0,0	-0,1	-0,3	-0,4	-0,0

Ändrade makroekonomiska antaganden

Inkomstpension och tilläggspension påverkas främst av inkomstindex. Om balanseringen är aktiverad påverkas dessa pensioner av balansindex i stället för inkomstindex. Enligt prognosen följer pensionerna balansindex till och med 2018. Från och med 2019 följer pensionerna inkomstindex. Tilläggspension påverkas även av prisbasbeloppet till och med 2018.

Jämfört med föregående anslagsuppföljning är prognosen för inkomstindex i stort sett oförändrad. Prognosen för balansindex har sänkts för åren 2017 och 2018. Prognosen för prisbasbeloppet har sänkts för åren 2017 – 2019.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för antalet inkomstpensioner har justerats ned något.

Förändring för överföringar till EG

Prognosen för överföringar till EG:s tjänstepensionssystem är i stort sett oförändrad.

Förändring för administrationskostnader

Prognosen för administrationskostnaderna har förändrats obetydligt. De regeländringar som aviseras i departementspromemorian Ds 2015:34 har inte beaktats vid prognosen.

Förändrad prognos för premiepensioner

Prognosen för medelbeloppet för premiepension har höjts något för 2015 men sänkts för åren 2016 – 2019 till följd av utvecklingen på finansmarknaderna i år.